

Chrámové průčelí v různých podobách, i v těch, kdy antickou předlohu pouze připomíná, se vyskytuje na novoklasicistní architektuře habsburské monarchie docela často. Již od renesance dochází v architektuře k využívání sloupových řádů, avšak v klasicistní architektuře jsou hojně doplňovány segmentované nebo trojúhelné štíty. A právě s trojúhelným štítem už dohromady tvoří v podstatě chrámové průčelí, jehož výskyt se v českých zemích v době klasicismu zvyšuje. Je ovšem nutno připustit, že dále pokračuje využívání sloupových řádů jako takových bez štítů – pouze sloupy a kladí. Příklady s chrámovým průčelím však nejsou v drtivé převaze vůči počtu staveb s pouhými sloupy vysokých řádů. Využití tohoto prvku je dáno jednak zvýšeným zájmem o antiku a návratem k ní,

jednak šířením nového stylu z Anglie – neopalladianismu, který však taktéž zprostředkovává antické tradice v architektuře.

Když se podíváme na novoklasicistní období v českých zemích, je zřejmé, že jsou rozděleny na dva samostatné vývojové celky – na Čechy a Moravu. Každý tento celek je pod vlivem trochu jiného prostředí. Čechy spíše pod vlivem sousedních německých států a Morava se zase více hlásí k Vídni a podunajské monarchii. S tím z velké části souvisí i tvorba v těchto celcích.

Do Čech tedy přichází přes německé státy, které se inspirují především anglickým neopalladianismem a později i napoleonským empírem. Morava je pod vlivem Vídně, která zpočátku čerpá hlavně z francouzského barokního a revolučního klasicismu a teprve po přelomu letopočtu dochází k obrácení k anglickému palladianismu.

Když se na to ale podíváme zblízka, zjistíme, že obě cesty v podstatě pramení ve stejných místech. Angličani mají dva zdroje – jsou jimi Palladio a vlastní zkušenosti s antikou, Francouzi si přímo zakládají školu uprostřed antiky a taktéž mají vlastní zkušenosti, avšak zůstávají v mnoha případech věrni svým domácím formám.

Zdalo by se tedy, že do českých zemí přichází vzory už dosti pozměněné řadou přebírání, avšak nemůžeme popřít, že i Češi mají vlastní zkušenosti s antikou (sběratelství, osobní návštěvy), které však nejsou tak časté.